ژیانی کێ بەلای ئەردۆگانەوە گرنگتر و بە نرخترە، ژیانی جولەکەکان لە ئیسرائیل یان موسڵمانەکان لە تورکیا؟ ... لوقمان ئابڕاخی

پێشئەوەی بچمە قوڵایی باسەکەوە، جێی خۆیەتی کە بە خوێنەری بەڕێز ڕوون بکەمەوە کە مەبەست لەم ئارتیکڵە بێڕێزی نیە بەرامبەر بە جولەکە یان بەرامبەر بە موسڵمان، هەردوکیان مرۆڤن و مرۆڤیش شایانی ڕێزلێگرتنە بەبێ گوێدانە ڕەنگ، ڕەگەز، ئایین و باوەڕ و نەتەوە.

لە (صحيفة العرب) دا (محمد طعيمة) وتارێکی بە ناونیشانی :
تركيا لا تغمر بـ"إنسانيتها" كل الحلفاء
لەو وتارەکەدا ئاماژە دەدات بە ناردنی بارگەیەک لە پێداویستیە پزیشکیەکان و دەمامک لەلایەن ئەردۆگانەوە بۆ ئیسرائیل.
ئەو هەواڵە لە (العربية) بە ناونیشانی " تركيا تغازل إسرائيل بمساعدات طبية لمكافحة كورونا" بڵاوکراوەتەوە.

ئەوەی جێگەی سەرنجە وە جێگای پرسیاریشە هەواڵی ناردنی پێداویستیە پزیشکیەکان و دەمامک بو لەلایەن ئەردۆگانەوە بۆ ئیسرائیل.

بارودۆخی وڵاتە ئیسلامیەکان بە گشتی خراپە و لە ناویشیاندا تورکیا خۆی، ئێرانی دراوسێی تورکیا، مەملەکەتی عەرەبی سعودیە، قەتەری دەست و هاوپەیمانی ئەردۆگان، کە ئەردۆگان بە پارەکانی قەتەر تا ئێستا توانیویەتی بە پێوە بوەستێ، ئیماراتی عەرەبی و بەنگلادیش کە وڵاتێکی ئیسلامی هەژارە.

باوای دانێین کە ئەردۆگان مەملەکەتی عەرەبی سعودیە بە نەیاری خۆی ئەزانێت و نایەوێت یارمەتیان بدات. بەڵام ئێران کە لە خراپترین حاڵدایە، وڵاتێکی ئیسلامیە و سنوری لەگەڵ تورکیادا هەیە و تورکیا یەکێکە لە سودمەندترین وڵاتەکانی دنیا بە گازی سروشت و نەوت و تەنانەت هەمو بازرگانیەکی دیکە. . قەبارەی پەیوەندی ئابوری نیوان ئەو دو وڵاتە بەردەوام لە هەڵکشاندایەو ئامانجیان

ئەوەيە كە بيگەي□ن□ن□ ٣٠ سى مليار دۆلار.

قەتەريش لەولاوە بوەستێت كە ئەو مانگايەيە كە توركيا هەركاتێك بيەوێت دايدەدۆشيت. مال□پ□□ى وەزارەتى كاروبارى دەرەوە لە توركيا باسى بەردەوام زيادبونى پەيوەنديي□ ئابوريەكانى نێوان قەتەر و توركيا دەكات.

خۆ ئەگەر بەڕاستى ئەردۆگان برا موسڵمانەكانى بەلاوە گرنگ بوايە و پەيڕەوى ياسا و ڕێساكان و حوكمى قورئان و فەرمودەكانى پەيامبەرى خوداى بكردايە، پێويست بو توركيا يارمەتى و□لاتێكى ئيسلامى وەكو بەنگلاديش بدات كە زۆر هەژارن و و□لات□ك□يش و□لاتێكى دواكەوتوە و پێويستى بە هەمو جۆرە يارمەتيەك هەيە.

پرسيارەكە ئەمەيە كە بۆچى سەرۆكى ئاكەپە، سوڵتان ئەردۆگان، جگە لە حيزبەكەى خۆى ك□ ق□رژنە توركيەكەى ئيخوان موسلمينە وئيخوانەكانى عالەمى ئيسلامى وەكو سەرۆكى ئيخوان موسلمين حسابى بۆ دەكەن، وازى لە موسڵمانەكانى و□لاتەكەى خۆى و هەمو موسڵمانانى دنيا هێناوە و هەمويانى پشتگوێخستوە كە لە خراپترين حاڵدان. كەچى دەمامك و پێداويستيە پزيشكيەكان و تەندروستيەكان بۆ خۆپاراستن لە ڤايرۆسى كۆرۆنا بۆ ئيسرائيل ئەنێريت سەربارى ئەوەى كە ئيسرائيل يەكێكە لەو دەوڵەتانەى زۆر سەركەوتوانە ڕوبەڕوى ڤايرۆسى كۆرۆنا بۆتەوە وە ئيسرائيل يەكێكە لەو دەوڵەتانەى پێشكەوتوترين شێوازەكانى پشكنين، تێست كردن، ى هەيە بۆ ڤايرۆسى كۆرۆنا و تەنانت لە هەوڵى چارەسەركردنيشدا هەر لە ڕيزى و□لاتە پێشكەوتوەكانن كە توركيا يەكێك نيي□ ل□و و□لاتانە.

سەربارى هەمو ئەوانەش، بە بەراوردكردنى ئيسرائيل بە توركيا و بەشێكى بەرچاو ل□ و□لاتە ئيسلاميەكان، وە بە پشت بەستن بە داتاى سەرچاوە باوەڕپێكراوەكان، ژمارەى توشبوان بە ڤايرۆسى كۆرۆنا لە ئيسرائيل هەر زۆر كەمترن□ ل□ ژمارەى توشبوان لە توركيا و لەو و□لاتە ئيسلاميانە.

بۆ نمونە لە كاتى نوسينى ئەم كۆمێنتەدا كە لە ٢٧/٤/ ٢٠٢٠:
ژمارەى توشبوان بە نەخۆشى ڤايرۆسى كۆرۆنا:

- لە توركيا ١١٢٢٦١ سەد ووانزدە هەزار و دو سەد و شەست و يەك كەسە، بەڵام
- لە ئيسرائيل ١٥٥٥٥ پانزە هەزار و پێنج سەدو پەنجاوپێنج كەسە.

واتە ژمارەی توشبوان بە نەخۆشی ڤایرۆسی کۆرۆنا لە تورکیا پتر لە ٧ حەوت ئەوەندەی ژمارەی توشبوانە بە هەمان نەخۆشی لە ئیسرائیل.

ژمارەی ئەوانەی بە نەخۆشی ڤایرۆسی کۆرۆنا مـردون:

- لە تورکیا ٢٩٠٠ دووهەزار و نۆ سەد کەسە،
- بەڵام لە ئیسرائیل ٢٠٤ دوسەد و چوار کەسە.

واتە ژمارەی مـردوەکان بە نەخۆشی ڤایرۆسی کۆرۆنا لە تورکیا زیـاترە لە ١٤ چـواردە ئەوەنـدەی ژمـارەی مـــردوەکانە لە ئیسرائیل.

ئەم داتایـــانە لە مـــــاڵپەڕەی https://www.worldometers.info/coronavirus/ وەرگیـــراون و بەردەوامیش لە بەرزبونەوەدان.

بە ئەوانەی کە کەڕ و لاڵ و کوێرن لە ئاستی هەمو تاوانەکانی دژ بە مرۆڤـایەتی، هەر لە بەکارهێنـانی چەکـی بـایۆلۆجی و قەدەغەکـراوی نێودەڵەتی هەتا دەگات بە جینۆساید و پەلامار و داگیرکاری و گۆڕینی دیمۆگرافیایـانەی کە ئەردۆگـان دژ بە کـورد، کە نەتەوەیەکـی ئاشتیخوازن و زۆرینەیان موسڵمانە، و دژ بە کوردستان ئەنجامیداون، با بە وردی سەیرێکی ئەم داتایانەی سەرەوە بکەن و خۆیان حوکم بدەن کە نرخی هاوڵاتیە تورکەکان و موسڵمانانی دنیا لای ئەردۆگان چیە و چەندە وچەنە.

٢٧ ی نیسانی ٢٠٢٠